

Szódligeti Polgármesteri Hivatal
2133 Szódliget, Szt. István u. 34-36.
Tel: 27/590-095
E-mail: jegyzo@szodliget.hu

Napirendi pont:

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:

A napirendet tárgyalja:

Az előterjesztést készítette:

Előterjesztő:

A napirendet tárgyaló ülés típusa:

A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:

rendeletalkotás a behajthatatlan követelésekkel kapcsolatos eljárásról
2026. február 13.

Képviselő-testület
dr. Petik-Varga Katalin jegyző

Juhász Béla polgármester
nyílt/ zárt, rendes/rendkívüli
egyszerű/minősített

ELŐTERJESZTÉS

Tárgy: rendeletalkotás a behajthatatlan követelésekkel kapcsolatos eljárásról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzati követeléskezelés során jelentős – a kintlévőség gazdasági hatása mellett sok esetben technikai – nehézséget okoz a behajthatatlan követelések kezelése.

Az önkormányzatot érintően követelésnek minősülnek az adók, a bérleti díjak, a közműdíjak, az intézményi térítési díjak és a jogalap nélkül felvett ellátások is. A hatályos jogszabályok alapján – az államháztartási törvény és a számviteli törvény rendelkezései szerint – helyi rendeletben szükséges szabályozni az önkormányzati kintlévőségekkel kapcsolatos eljárást.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 97.§ (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat, valamint az általuk irányított költségvetési szervek követeléséről lemondani csak törvényben vagy helyi önkormányzati rendeletben meghatározott esetekben és módon lehet. Az Áht. 97.§ (3) bekezdés szerint az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül a mindenkor központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt el nem érő kis összegű követelést behajtásra előírni nem kell.

A gazdálkodó szervezet behajthatatlan követelések minősítésével, kezelésével kapcsolatos feladatait a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) 3.§ (4) bekezdés 10. pontja szabályozza az alábbiak szerint:

„10. behajthatatlan követelés: az a követelés,

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján - vélelmezhető),
- amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,

- e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,
- f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült. A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.”

A Számv. tv. 65.§ (7) bekezdése szerint, a mérlegben behajthatatlan követelést nem lehet kimutatni. A részben vagy egészében behajthatatlan követelést legkésőbb a mérlegkészítéskor – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján - az üzleti év hitelezési veszteségeként le kell írni. Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet 13.§ (5) bekezdése értelmében, a mérlegben a követeléseket ki kell mutatni mindaddig, amíg azokat pénzügyileg vagy egyéb módon nem rendezték, vagy az Áht. 97. §-a szerint el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták. Tehát egyes követelések elengedéséről helyi rendelet megalkotása szükséges, arra azt követően kerülhet sor. A követelések elengedésének eseteiről szóló rendelet megalkotása fontos annak érdekében, hogy az önkormányzatnál felhalmozódott kintlévőségek évenkénti,- zárszámadást megelőző – minősítése, értékelése megtörténjen, ennek keretében a törvény, illetve a rendelet hatálya alá eső, speciális feltételekkel rendelkező követelések leírásra kerülhessenek.

A tervezetben szerepelnek a 100%-ban önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok is jogalanyként, igaz jelenleg ilyen Szödligeten nem működik, de az egyértelműsítő rendelkezés a hosszabb távú alkalmazhatóságot és a jogbiztonságot segíti.

A rendelettervezet nem terjed ki az önkormányzat adóhatósága által nyilvántartott követelésekre, mert azokra az adótörvények rendelkezései az irányadóak.

Előzetes hatásvizsgálat

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 17.§ rendelkezésében foglalt elvárások alapján a rendelettervezet várható hatásai az alábbiak szerint összegezhetők:

A tervezet társadalmi hatása: a megalkotott helyi szabályozás egyrészt a felelős állampolgári viselkedés irányába hat, mivel a nem teljesített kintlévőségek behajtásához kapcsolódik

A tervezet gazdasági és költségvetési hatása: az egyes esetekben (kötelezett halála, felszámolt vagy végrehajtás alá vont gazdasági társaságok, sok esetben kizárólag a késedelmes befizetések pótlékai) mindaddig, amíg nem minősülnek behajthatatlan követelésnek, addig a költségvetésben szerepelnek, amely az átláthatóság és az egyértelműség követelménye miatt fontos, hogy a valóságnak megfelelően szerepeljen.

A tervezetben foglaltaknak közvetlen környezeti és egészségi következményei nincsenek.

A tervezet adminisztratív terheket befolyásoló hatásai a díj beszedésével és nyilvántartásával kapcsolatos új adminisztrációs feladatokat csak minimálisan keletkeztetnek, amit a Polgármesteri Hivatal meglévő létszáma el tud látni.

A tervezet elfogadása esetén a rendelet alkalmazása a jelenlegihez képest többlet személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételt nem igényel.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a rendelettervezet megtárgyalására és annak elfogadására.

Szödliget, 2026. február 13.

Juhász Béla sk.
polgármester

**Szödliget Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2026. (II.13.) önkormányzati rendelete
a behajthatatlan követelésekkel kapcsolatos eljárásról**

[1] A rendelet célja az önkormányzati követeléskezelés hatékonyabb működése érdekében a behajthatatlan követelések kezelésével kapcsolatos eljárásrend megalkotása.

[2] Szödliget Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában biztosított feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

(1) E rendelet hatálya kiterjed Szödliget Nagyközség Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat), az Önkormányzat fenntartásában és működtetésében álló költségvetési szervek (a továbbiakban: Költségvetési Szervek) behajthatatlan követeléseivel kapcsolatos eljárásra, kivéve az adóbehajtás alatt álló követelést.

(2) E rendelet szabályait kell alkalmazni a 100%-ban önkormányzati tulajdonban álló egyszemélyes gazdasági társaságok által nyilvántartott, behajthatatlan önkormányzati követelésekkel kapcsolatos eljárásra is.

2. §

Behajthatatlan követelés az a követelés, amely az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) kormányrendelet 1.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében behajthatatlan.

3. §

(1) A követelések értékelését az Önkormányzat, a Költségvetési Szervek (és a Gazdasági Társaságok) évente költségvetést, illetve mérlegkészítést megelőzően a mindenkor hatályos belső szabályzatban foglaltaknak megfelelően elvégzik.

(2) Az önkormányzati intézményt illető lejárt, de esedékességükig meg nem fizetett követelések (továbbiakban: követelés) érvényesítése iránt az Önkormányzat és a Hivatal esetében a jegyző, egyéb költségvetési szerv esetében az intézmény vezetője köteles intézkedni.

(3) A követelés behajthatatlanná minősítésének elfogadására 100 000 Ft egyedi értékhatárig

- a) az Önkormányzat követelése esetén a jegyző,
 - b) a Költségvetési Szerv követelése esetén a Költségvetési Szerv vezetője,
 - c) Gazdasági Társaság követelése esetén a Gazdasági Társaság vezetője
- tesz javaslatot a polgármesternek.

(4) A követelés behajthatatlanná minősítésének elfogadásáról

- a) 100 000.- Ft egyedi értékhatárig a polgármester,
 - b) 100 001.- Ft és 300 000.- Ft közötti egyedi értékhatár esetén a polgármester előterjesztése alapján a Pénzügyi Bizottság,
 - c) 300 001.- Ft egyedi értékhatár felett a Képviselő-testület
- dönt.

(5) Az adott tárgyévben azonos kötelezett felé fennálló követeléseket össze kell számítani.

4. §

Az államháztartásról szóló törvényben szabályozott és az éves központi költségvetési rendeletben meghatározott mértékű kis összegű követeléseket az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül behajtásra előírni nem kell. Az ilyen követeléseket behajthatatlan követelésként kell kezelni.

5. §

(1) A követelésről részben vagy egészben az alábbi okokból lehet lemondani:

- a) ha a követelés érvényesítése, behajtása a rendelkezésre álló információk, bizonyítékok alapján a követelés összegét meghaladó költségekkel járna; vagy
- b) ha a kérelmező méltányolható körülményei azt indokolják.

(2) Méltányolható körülmények különösen:

- a) a kérelmező szociális helyzete;
- b) ha a követelés kiegyenlítése a kérelmező életkörülményeit elnehezítené;
- c) ha a követelés kiegyenlítése a kérelmező gazdasági helyzetét elnehezítené;
- d) ha a követelés kiegyenlítése a kérelmező cég felszámolását eredményezné;
- e) egyéb a kérelmezővel kapcsolatos méltányolható élethelyzet.

(5) A 3.§ (3) bekezdésben meghatározott döntéshozó minden egyes kérelemről az eset összes körülményeinek mérlegelésével dönt, és döntését indokolnia kell.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

7. §

E rendelet szabályait a folyamatban lévő követeléskezelési eljárásokban is alkalmazni kell.

Végső előterjesztői indokolás

A rendelet célja az önkormányzati követeléskezelés hatékonyabb működése érdekében a behajthatatlan követelések kezelésével kapcsolatos eljárásrend megalkotása.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § (4) bekezdésének rendelkezése szerint

„10. *behajthatatlan követelés*: az a követelés,

a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján – vélelmezhető),

b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,

c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,

d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,

e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,

f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,

g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.”

A rendelet alapján 100.000.-Ft egyedi értékhatár alatt a polgármester dönthet a behajthatatlanná minősítésről, 100.001 és 300 000.-Ft között a Pénzügyi Bizottság, 300.001.-Ft egyedi értékhatár felett pedig a képviselő-testület.

A rendelet alapján a hatályos jogszabályok szerint a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt el nem érő kis összegű egyedi követeléseket az önkéntes teljesítésre felszólításon kívül behajtásra előírni nem kell, azokat behajthatatlan követelésként kell kezelni.

